RETSMØDERAPPORT
i sag C-69/88 *

I — Faktiske omstændigheder

A — *Sagens retlige baggrund*

1. I henhold til artikel 16 i den nederlandske lov af 22. maj 1845 om inddrivelse af direkte skatter til staten (Wet op de invordering van 's Rijks directe belastingen, Staatsblad 22, herefter benævnt »skatteinddrivelsesloven«) har skattemyndighederne beføjelse til at gøre udlæg i alle løsøregenstande, som befinder sig på en fast ejendom [1], når løsøregenstandene befinder sig på den skattepligtiges »grund« [2].

B — *Baggrunden for hovedsagen*

2. Sagsøgeren i hovedsagen, H. Krantz GmbH & Co. (herefter benævnt Krantz GmbH), Aachen (Forbundsrepublikken Tyskland), havde indgået en aftale om salg af nogle maskiner på afbetaling med ejendomsforbehold til J. J. Krantz & Zoon NV, Leiden. Køberen af maskinerne installerede dem i en fabrik, der tilhørte køberens datterselskab, Vaalser Textielfabriek BV, Vaals. I 1978 gik de to nederlandske selskaber konkurs. På dette tidspunkt skyldte J. J. Krantz & Zoon NV stadig Krantz GmbH ca. 550 000 DM af købesummen.

3. Vaalser Textielfabriek BV havde en skattegæld på 1 448 949,69 HFL, og til inddrivelse af dette beløb gjorde sagsøgte 1 i hovedsagen, Ontvanger der Directe Belastingen, Kerkrade (oppebørselskontoret for direkte skatter, herefter benævnt »skattemyndigheden«) udlæg i alle løsøregenstande, der befandt sig på den skattepligtiges fabrik, herunder de maskiner, Krantz GmbH havde solgt på afbetaling til J. J. Krantz & Zoon NV.

4. I henhold til inddrivelseslovens artikel 16, stk. 1, rejste Krantz GmbH indsigelse mod udlægget over for Directeur der Belastingen, der imidlertid fastholdt udlægget. Efter overenskomst med skattemyndigheden fik Krantz GmbH derefter af boets kuratorer stillet maskinerne til rådighed mod betaling af ca. 200 000 HFL. Under den derpå anlagte retssag nedlagde Krantz GmbH påstand om, at udlægget ophævedes, og at de sagsøgte tilpligtedes at tilbagebetale 200 000 HFL.

5. Krantz GmbH gjorde under sagen gældende, at bestemmelsen i skatteinddrivelseslovens artikel 16 må antages at være i strid med såvel formålet med som indholdet af EØF-Traktatens artikel 30, idet den hindrer den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og kapital inden for Fællesskabet. Ifølge Domstolens praksis må enhver handelsbestemmelse i medlemsstaterne, der er egnet til direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt at hindre samhandelen inden for Fællesskabet, betragtes som en foranstaltning med tilsvarende virkning, jfr. EØF-Traktatens artikel 30. De nederlandske skattemyndigheders adgang til at gøre udlæg i løsøregenstande, der befinder sig på den skattepligtiges ejendom, må betragtes som

* Processprog: nederlandsk.

1 — O. a.: egl. som inventar, eller i videre forstand alt, hvad der er nødvendigt til brugen af ejendommen, f. eks. maskiner, men ikke varelagre.

2 — O. a.: i betydningen bolig, ejendom eller areal, som vedkommende har den faktiske rådighed over.

en hindring for varehandelen mellem Nederlandene og de øvrige medlemsstater. Såfremt denne beføjelse var almindelig kendt, ville salg med ejendomsforbehold til købere i Nederlandene finde sted i betydeligt mindre omfang.

6. På denne baggrund har Arrondissementsrechtbank, Maastricht, fundet, at sagen rejser EF-retlige spørgsmål, og ved dom afsagt den 3. marts 1988 har retten udsat sagen og i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 anmodet Domstolen om at træffe afgørelse om følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 16 i lov af 22. maj 1845 (*Staatsblad* 22) om inddrivelse af direkte skatter til staten (Wet op de invordering van 's Rijks directe belastingen) betragtes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion, jfr. EØF-Traktatens artikel 30, for det tilfælde at de nederlandske skattemyndigheder gør udlæg i genstande, der befinder sig på en skattepligtigs ejendom, selv om genstandene hidrører fra og tilhører en leverandør i en anden medlemsstat?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, er det da alligevel berettiget at anvende den nævnte artikel 16 i henhold til EØF-Traktatens artikel 36 på grund af et af de i denne traktatbestemmelse nævnte hensyn?«

II — Retsforhandlingernes forløb

7. Forelæggelsesdommen er registreret på Domstolens Justitskontor den 7. marts 1988.

8. Ved kendelse af 13. juli 1988 har Domstolen udsat behandlingen af den præjudicielle forelæggelse på den nederlandske appelrets afgørelse vedrørende en anke af forelæggelsesdommen. Appelretten stadfæstede Arrondissementsrechtbanks dom, og ved kendelse af 26. april 1989 har Domstolen besluttet at genoptage behandlingen af den præjudicielle sag.

9. I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af:

— den nederlandske regering ved Udenrigsministeriet,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved René Barents, Kommissionens Juridiske Tjeneste.

10. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

11. Den 7. juni 1989 har Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, besluttet at henvise sagen til Anden Afdeling.

III — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

12. *Den nederlandske regering* har indledningsvis redegjort for skatteinddrivelseslovens regler om inddrivelse af skatter og om udlæg i løsøregenstande, der befinder sig på den skattepligtiges »grund«.

I praksis kan skattemyndigheden i medfør af lovens artikel 16, stk. 3, søge tvangsfuldbyrdelse i løsøregenstande, der befinder sig på den skattepligtiges »grund«. Begreberne »grund« (»bodem«) og »befinder sig på« (»stoffering« [3]) opfattes meget vidt, men omfatter dog ikke lagre af rå- og hjælpestoffer eller færdigvarer, hvilket fremgår af et cirkulære. I samme cirkulære opstilles der til fordel for tredjemand retningslinjer for de afgørelser, der skal træffes af Directeur der Rijksbelastingen, i tilfælde hvor tredjemænd rejser indsigelse under påberåbelse af rettigheder over løsøregenstande, der er gjort udlæg i til inddrivelse af skattegæld.

Den nederlandske regering har endvidere anført, at skattevæsenets særlige beføjelser har forrang frem for en afbetalingssælgers sikkerhed, i det konkrete tilfælde Krantz GmbH's ret. Retligt set er skattevæsenets ret til at gøre udlæg et indgreb i tredjemands ejendomsret — da skyldnerens ejendele skal tjene til fyldestgørelse for fordringshaverne i forhold til kravenes størrelse — men i så godt som alle medlemsstaterne gælder der som en undtagelse herfra regler om særlige beføjelser og om adgang til fyldestgørelse.

13. Bestemmelserne om adgangen til at gøre udlæg i medfør af skatteinddrivelseslovens artikel 16, stk. 3, er ikke »bestemmelser for handelen« som omtalt i dommen af 11. juli 1974 i Dassonville-sagen (sag 8/74, Sml. s. 837), men bestemmelser der giver skattevæsenet ret til at søge fyldestgørelse. Det må derfor formodes, at bestemmelserne ikke er en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion.

Bestemmelserne har ingen sammenhæng med indførsel af varer til Nederlandene, og de tager heller ikke sigte på at regulere handelen mellem medlemsstaterne. De finder desuden anvendelse på alle løsøregenstande, der befinder sig på den skattepligtiges »grund«, uden hensyn til genstandenes oprindelse og uden hensyn til, hvor indehaveren af den tinglige ret er hjemmehørende.

Udlægsbestemmelserne er heller ikke en hindring for afsætning af produkter til købere i Nederlandene, som foretages af leverandører i andre medlemsstater, idet skattevæsenets særlige ret til at gøre udlæg ikke omfatter varelagre.

For det tilfælde, at Domstolen måtte antage, at udlægsbestemmelserne er en hindring for vareudvekslingen mellem medlemsstaterne, har den nederlandske regering anført, at hindringen er en følge af, at der i de enkelte medlemsstater gælder forskellige regler om fortrinsret og sikkerhed. Opretholdelsen af fortrinsretten til at gøre udlæg er berettiget af tvingende hensyn i forbindelse med skattebestemmelsernes effektivitet. Retten er ikke diskriminerende, og den rækker ikke videre end nødvendigt for at nå det tilsigtede mål, som er at beskytte skattevæsenets adgang til at inddrive de skyldige beløb.

14. Den nederlandske regering har foreslået, at det første præjudicielle spørgsmål besvares som følger:

»Artikel 16 i loven af 22. maj 1845 (*Stbl.* 22) om inddrivelse af direkte skatter til staten skal ikke betragtes som en kvantitativ indførselsrestriktion, jfr. EØF-Traktatens artikel 30, for det tilfælde, at de nederlandske skattemyndigheder gør udlæg i genstande, der befinder sig på en skattepligtigs ejendom, selv om genstandene hidrører fra og tilhører en leverandør i en anden medlemsstat.«

3 — O. a.: egl. inventar m. v.

15. Efter den nederlandske regerings opfattelse er det ikke nødvendigt at besvare Arrondissementsrechtbank's andet præjudicielle spørgsmål. Det må dog stå fast, at skattemyndighedernes adgang til at gøre udlæg kan være begrundet i hensynet til den offentlige orden, jfr. EØF-Traktatens artikel 36.

16. *Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber* har anført, at den udlægsadgang for skattemyndighederne, som sagen drejer sig om, ikke kan betragtes som en direkte begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, da inddrivelseslovens artikel 16 ikke specielt vedrører handelen. Der er heller ikke tale om en indirekte restriktion, idet skattemyndighedernes adgang til at gøre udlæg ikke er knyttet til andre led i den økonomiske proces, som kan have indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne.

I praksis er der ikke tale om en faktisk hindring, da udlæg er en uvis begivenhed, som i alle tilfælde vil finde sted, efter at varerne er blevet indført til Nederlandene.

Udlægsbestemmelserne kan heller ikke antages at være en potentiel hindring for samhandelen mellem medlemsstaterne, idet de ikke ses at have nogen indvirkning på importen, salget eller brugen af de genstande, der kan gøres udlæg i, og importøren fuldstændig frit kan gennemføre sine dispositioner.

17. Kommissionen har foreslået følgende besvarelse af det første præjudicielle spørgsmål:

»En beføjelse, som skattemyndighederne har til at foretage udlæg, men som ikke kan have nogen påviselig indvirkning på indførslerne, udgør ikke en foranstaltning med tilsvarende virkning, jfr. EØF-Traktatens artikel 30.«

18. På baggrund af dette svar har Kommissionen anført, at det er ufornødent at besvare spørgsmål 2.

G. F. Mancini
Refererende dommer